

Назарова О.О.

студентка,

*Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування Новосолова О.С.*

Херсонський національний технічний університет

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ У ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Громадський транспорт є однією із найважливіших галузей життєдіяльності міста, від якості його функціонування залежить розвиток соціальної, виробничо-економічної та туристичної сфер.

У європейській практиці вважається, що громадський транспорт – це хороший спосіб зменшити затори, а також екологічні та шкідливі для здоров'я викиди у міських районах, особливо коли вони транспортні засоби споживають альтернативні види палива. Європейська комісія наполегливо заохочує використання громадського транспорту, яким може користуватися кожна людина, яка живе чи працює у місті. До прикладу, безкоштовне (або за значно нижчими цінами) паркування автомобіля поза центром міста на залізничному або автобусному вокзалі. У рамках своїх повноважень щодо розробки політики та управління інструментами фінансування Європейська Комісія регулює питання міського громадського транспорту декількома способами:

- підтримує зв'язки з ключовими зацікавленими сторонами для обміну знаннями та підтримки;

- сприяє обміну найкращою практикою, наприклад, через портал ELTIS, який включає понад 700 кейсів з питань чистого та енергоефективного транспорту, колективного пасажирського транспорту та інтермодальності з усієї Європи;

- проводить дослідження з конкретних тем, до прикладу, дослідження, проведене у 2011 році щодо смарт-квитків;

- регулює ринок пасажирських перевезень автобусами, щоби найкращим чином захистити безпеку та права пасажирів, а також врегулювати правила обслуговування населення на транспорті;

- забезпечує фінансування, особливо через Європейські структурні та інвестиційні фонди, підтримки розвитку велосипедної інфраструктури у придатних регіонах та Рамкової програми досліджень Horizon 2020 у рамках ініціативи CIVITAS.

Найбільш цікавим щодо організації роботи громадського транспорту, на нашу думку, є досвід Люксембургу. Люксембург, крихітна європейська країна з населенням трохи більше 600 000, має ВВП 116 640 доларів США на душу населення – за даними Світового банку це третій за розміром у світі показник після Монако та Ліхтенштейну. Ця країна входить у списки найдорожчих країн для проживання та відвідування. За даними Всесвітньої організації туризму у

2018 році трохи більше 1 млн. міжнародних туристів витратили у країні кошти, еквівалентні 4,99 млрд. доларів США.

Починаючи з 1 березня 2020 року у Люксембурзі скасовано оплату проїзду у поїздах, автобусах та трамваях як для жителів країни, так і для туристів (за винятком проїзду у поїздах першого класу).

Деякі європейські міста іще раніше запровадили безкоштовний громадський транспорт (так, зареєстровані жителі Талліна – столиці Естонії можуть безкоштовно їздити у всьому громадському транспорті, кожен може безкоштовно їздити на автобусі в м. Дюнкерк, Франція,), але це рішення робить Люксембург першим у світі, що має безкоштовну систему громадського транспорту у всій країні [1].

За європейським мірками тарифи у Люксембурзі й раніше не були високими – 2 євро за двогодинний квиток, який можна було використовувати у всій транспортній системі, і 4 євро за денний проїзд. Уряд країни прийняв рішення, здебільшого з мотивів зменшення шкоди екології, щоби зменшити кількість автомобілів на дорогах, й до речі у ЄС саме у Люксембурзі найбільше число автомобілів на одного жителя.

Випробування безкоштовного проїзду у громадському транспорті проводять і в Німеччині, в основному, на рівні окремих міст і регіонів. Так, у Ганновері перед Різдвом проїзд у громадському транспорті був безкоштовним декілька субот поспіль, оскільки саме у ці дні громадяни традиційно роблять покупки та відвідують різдвяні ярмарки. У м. Бохольт на заході Німеччини також запровадили безкоштовний проїзд у громадському транспорті щосуботи, й експеримент триватиме спершу один рік.

Хоча повне або часткове скасування плати за проїзд у громадському транспорті для України видається доволі спірним, такий крок вбачається доволі дієвим для вирішення проблеми завантаженості доріг та поліпшення екологічного стану великих міст. До прикладу, у англійському Манчестері курсують безкоштовні автобуси, що з'єднують ключові точки призначення: залізничні станції, парковки, зони шопінгу та бізнес-центри. У китайському місті Ченду проїзд у громадському транспорті безкоштовний із 5 до 7 ранку, що дозволяє розвантажити транспортну систему у години пік. Подібний досвід безкоштовного проїзду, на нашу думку, доцільно впроваджувати і в Україні з урахуванням регіональних особливостей.

Список використаних джерел

1. This European Country Just Made Its Public Transportation Free for Everyone. URL: <https://www.afar.com/magazine/luxembourg-launches-worlds-first-free-public-transit-network> (дата звернення 12.05.2020).